

MME ITEM OWO ME IBET ABASI?

Matthew 15:1-20

OYQHQ UKPEP-NKPQ 95

Eke Mkparawa

IKQ IBUOT: “Nnyin inyene ndikop uyo Abasi nkan uyo owo” (Utom Mme Apostle 5:29).

Ndisioño Ndo

Ndusuk mme Pharisee ye mme Scribe ema eka etiene Jesus koro mbet Esie mikenimke mme item mbiowo. Mme Pharisee ekedi mme okpono Abasi emi ekekponode ndutim, mmq ema enyũ esioño mbet Jesus ndo sia mmq miketieneke mmq inam nte mmq ekenamde.

Ibqrq emi Jesus qkqnqde mmq ekedi mbume ke abaña edu uwem mmq. Ndusuk owo esq ndikut ndudue nnq mbon efen ke ini mmq ke idem mmq minamke se inende. “nsinam afo esede ekpri mbio eke odude ke enyin eyen-ete fo, edi mukereke obukpqk oro odude fi ke enyin?” (Kot Matthew 7:3-5). Ini kiet efen (John 8:3-11) mme Scribe ye mme Pharisee ema eda nwan emi ekemumde ke idiok-nkpq esqk Jesus. Mmq ema edqhq ete ke ekpenyene nditqñq nwan oro ke itiat nwot nte mbet Moses eketemede. Jesus ama qdqhq mmq ete, “yak owo ke otu mbufo emi ananade idiok-nkpq ebem iso emen itiat qto enye.” Mme ikq oro ema ebiom mmq ikpe ke ntak idiok-nkpq emi okodude ke uwem mmq, ndien mmq enyqñq. Jesus ama efen qnq nwan oro onyũ qdqhq enye okunam aba idiok-nkpq. Abasi inemke esit ye owo emi okutde ndudue qnq mmq efen man enq mmq ufen, ke ini andidori ikq oro enyenede idiok-nkpq ke uwem esie nko.

Mme Item Mbiowo

Mme Jew ekeda mme item emi nte ikq emi Abasi eketinde ke Obot Sinai, oro edi mbet emi Abasi qkqnqde ke uyo nte edade edomo ye ibet emi Abasi ekewetde qnq Moses (Exodus 31:18). Owo ikewetkewet mme item emi edi mme ete eketetiñ enq nditq enyũ eyak enim enq ediwak emana eke edidide. Ama odu mme ini eke ekekpuhorede ndusuk ikq ke mme item emi man asaña ekekem ye owo, ndien ikebighike ema ekpuhore se mme ikq emi ewqrqde. Ke ntre, ema ekwaña mbet Abasi enyũ esabare ukpono Abasi.

Mme Pharisee ema esin ifik eti-eti ke ndinim ibet ye item owo, edi idaha ibet Abasi nte nkpq. Mmq ekekere ete ke imenyene edidiqñ ke nkan spirit oto ke ediyet ubqk mmq ke ido ye ini nte mmq emade (Mark 7:3). Edinam idem asana ikebeheke mmq, edi eketiñ enyin ebaña edinam uyet-ubqk.

Edisana Esit

Ndiyete owo asana ke idiok-nkpq ye ndinam owo asana ke enyin Abasi oyom nkpq akan ndiyere ke mmqñ. Ke Nwede Jeremiah 2:22 nnyin ikot “Okposuk edi nte afo adade soda eyet idem, onyũ ada ediwak suq ke idem fo, idiok ido fo etie ndek-ndek ke iso mi; Qbqn Jehovah qdqhq.”

“Idiok mi nsiyet?

Kpasuk iyip Qbqn Jesus;

Nso idisio mi ndek?

Kpasuk iyip Qbqn Jesus.”

Ke Psalm 24:3, 4 nnyin ikut se idinamde owo odot ndida ye Qbqn ke edisana ebiet Esie, “Enye emi ubqk asanade, esit minyũ ideheke.” Ke owo akabarede esit ye mfuq ke ido Abasi onyũ ebeñede edifen, Iyip Jesus eyet idiok-nkpq ye ndek ke esit ye uwem esie efep. Mme edinam owo oro ewut ete ke esit esie asana. Nnyin itiñ ite ke utom eke enamde ke esit idem qwqrq owut idem ke enyqñ.

Ido ukpono Abasi mme Pharisee ekedi ke enyqñ-enyqñ ikedighe ke esit idem; nte Edisana Nwede Abasi ekpepde ete enyene ndidi ntre “Yet esit fo idiok-nkpq fep, man enyaña fi” (Jeremiah 4:14).

Inamke Akpanikq Oyqh-qyqh

Mme Scribe ye mme Pharisee ema etiñ enyin eti-eti ndidu uwem nte item mbiowo asanade. Edi Ikq Abasi ekpep ete owo enyene ndikpono Abasi nte ekemde ye uduak Esie. “Enyene usuñ eke enende ke iso owo: ndien utit esie edi usuñ mkpa” (Mme Nke 14:12). “Nkpesem usem mme owo ye eke mme angel, ndien nnyeneke ima, mmakabare nyomo uyom nte akpankpañ, nnyũ nsioro uyo nte ekpri nkanika. Nkponyũ nnyene ukeme ndisiak uduak Abasi, ndinyũ mfiok kpukpru ndibe-ndibe nkpq ye kpukpru ifiq; nkponyũ nnyene oyqh mbuqtidem, tutu nkeme ndimen ikpq obot ke itie nduqk, ndien nnyeneke ima, ndighe baba nkpq kiet. Nkponyũ nyak ofuri inyene mi nnq eda ebqk

nditọ ubuene, nkponyū nyak ikpohidem mi nno efọp ke ikā, ndien nnyeneke ima, idoroke mi baba nkpo kiet” (I Nwedi Corinth 13:1-3). Mme eno emi ekpon, edi, edi ata akpan nkpo owo ndinyene ima Abasi ke esit esie.

Iduhe ebiet ke Nwedi Abasi emi nnyin ikutde Jesus otorode mme Pharisee ke edinam akpanikpo. Utu ke oro, Enye okowut mmọ idiok-nkpọ ye ntut-uton mmọ. Nte uwut-nkpọ, Jesus ama etin onọ mmọ usu kiet eke mmọ mikonimke mbet Esie. “Kpono usọ ye uka” (Exodus 20:12) edi oyohọ ibet ition, edi mme Pharisee ema ekpuhore enye. Mmọ ekekpep enyū enanam ete ke owo ikpenyeneke ndikpono nnyū nse nkpo mbaña ete me eka esie edieke enye onode ediwak okuk ke ufok Abasi nte eno. Mme item mmọ ema ekpuhore mme ibet Abasi man okunyene odudu (Mark 7:13). Okposuk edi nte mmọ ekekpuhorede ibet akana mmọ esuk enam ibat eno Abasi enyū ebọ ubierikpe ke abaña nsōn-ibuot mmọ. “Ama edi enyin eke esuenede ete, onyū esede eka ke ndek, minyū ikopke uyo esie, mme raven ke itihere eyekon enye; nditọ ntrupom eyenyū eta enye” (Mme Nke 30:17). “Owo eke mitimke nkpo ino oruk esie, akpan-akpan mbon ufok esie, esiñe nsa ye mbuotidem, onyū odiok akan owo eke minimke ke akpanikpo” (I Nwedi Timothy 5:8).

Mme Okpono Abasi Ke Mkpok-Inua

Jesus okokot mme Scribe ye mme Pharisee “Mbon mbubik,” koro mmọ mikedighe mme okpono Abasi ke akpanikpo. Isaiah ama etin abaña mmọ ke ini enye odohode ete ke mmọ ekekpono Abasi ke mkpok-inua idighe ke esit (Isaiah 29:13). Mmọ ikekponoke Abasi koro mmọ ekeyomde ndinam ntre, edi edikpono mmọ ekedi ke ido, koro mmọ ekenyenede ndinam ntre. Odu mme owo mfin emi, emi ekade ufok Abasi enyū ebe ke ido ukpono Abasi, edi idighe edikpono ke akpanikpo. Ndusuk, mmọ ekwo ikwo enyū enuhọ nte nkpo eke mmọ ebondi akam, edi esit mmọ isineke ke edikpono oro. Edi ikpikpu edikpono. Abasi ikereke ibaña mmọ, edikpono oro inyū inamke mmọ ufon. Abasi ese esit idighe enyōn-idem (I Samuel 16:7). Afo okpono Abasi didie? Ke esit fo mme ke mkpok-inua?

Mme Ukpep-Nkpọ Owo

Utu ke ndikpep Iko Abasi, ekpep ke ndusuk idaha mme ukpep-nkpọ owo mfin emi kpa nte ekedide ke eyo mme Pharisee ye mme Scribe. Ekot emi ukwañ ukpep-nkpọ, koro misañake ikekem ye Nwedi Abasi. Jesus eketin abaña mme andikpep ukwañ ukpep-nkpọ ke ini Enye okodohode ete ke idighe Ete emi odude ke Heaven okoto mmọ ndien ke eyewubedebede mmọ efep. Enye ama odohọ ete ke mmọ ebiet nnan emi odomode ndida nnan usu, ke ntre mmọ eyeduon ke mben usu utu ke mmọ esim Heaven.

Esit Emi Edehede

Mbet ema edohọ Jesus anam se nke nnan mme ada-usu onwode añwaña mmimọ. Jesus okowut mmọ ete ke ofon ndinyene mbet Abasi ke esit akan ndinyene mme ukpep-nkpọ owo emi edide enyōn-enyōn edu-uwem. Idiok-nkpọ ke esit ada idiok ekikere, ino, abiaña, ntañ-idem ye ndisime edi (Mark 7:20-23).

Ndusuk mme okpono Abasi eyedia ndusuk udia; edi Jesus okodohọ ete ke idighe se idukde owo inua, edi se owo etinde, ayarade owut me owo enyene ima Abasi ke esit esie.

Edidunore Esit

Ke Nwedi Jeremiah 17:9 nnyin imokot: “Esit abiaña akan kpukpru nkpo, onyū abiara fap.” Duñore esit fo nyū se mme idiok-nkpọ baba kiet me ntut-uton odu do. Edieke ebeñede Abasi, Enye eyenọ fi obufa esit eke spirit, onyū obọ fi akani esit idiok-nkpọ efep (Ezekiel 36:26).

David, Andiwet Psalm okobon akam ntem, “O Abasi, duñore mi, nyū fiok esit emi: domo mi, nyū fiok ekikere mi: nyū se mme usu ukwañ odu mi ke esit, nyū da mi usu nsinsi uwem” (Psalm 139:23, 24). “Ndien iko inua mi, ye ekikere esit mi eyenem fi esit, O Jehovah, akwa itiat mi, ye andifak mi” (Psalm 19:14).

Man owo obọ mme eridion ye mme utip eke Abasi onwode onọ ikot Esie, owo enyene ndisaña ke mbet Abasi idighe ke mme ukpep-nkpọ owo. “Nnyin inyene ndikop uyo Abasi nkan uyo owo” (Utom Mme Apostle 5:29).

MME MBUME

1. Idighe kpukpru mme okpono Abasi edi nditọ Abasi. Nso edi ntak?
2. Nso ke owo enyene ndinam man edi owo Abasi nte Nwedi Abasi etemedede?
3. Nso ke idiok-nkpọ ke esit owo ada edi?
4. Nso ikeme ndiyet idiok-nkpọ oro mfep?”
5. Nso nkpo isabare owo?